

Előfizetési árak:
Egész évre 5 frt - kr.
Fél évre 2 frt 50 kr.
Negyed évre 1 frt 25 kr.

Minden a lap szellemi részét illető
kérdések a szerkesztőségbe (székhely
város, papnövevény utca 9. sz.) - az
előfizetők, hirdetések és felszámoló
létszám a kiadókhoz, Huzár utca
közvetlenkedésbe küldendők.

Megjelen vasárnaponként.

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetési árak:

Egy négyhasábos példaszor
ára helyesen körül 8 kr.
Többszöri kiadásnál árked-
vezmény.

Hivatalos hirdetések

100 szög 2 frt 30 kr. bé-
lyeggel együtt, - minden
további megkezdett 100 szó
után 1 frttal több.

Kéziratok nem adhatnak
visza.

Egyes szám ára 10 kr.

Bende Imre
nyitrai püspök.

Róma döntött. - A katolikus
világ fejedelme az apostoli Felség kine-
vezése után püspököket ad a magyar
katolikus egyháznak, kiket a hívők és
az alattvalók hűveléssel és lojalitással
fogadnak.

Az egyházmegyei papság, mely a
szentéletű Roskoványinak és az ő utód-
jainak az Ur oltáránál engedelmességét
és tiszteletet fogadott, e fogadalmának
teljes tudatában hűveléssel várja az
egyházmegye jövődjét püspörát. E hű-
delletnek már előlegesen is kifejezést adott
a káptalan, midőn január 12-én tartott
ülésében meleghangon fogalmazott táv-
sürgönyben üdvözölte az új püspököt.

Az aranyat, ha pényzé van verve,
mondja lord Byron, vagy ékszerrel fel-
dolgozva, ellophatja a tolvajok; legbiz-
tosabb az a szívben. Bende Imre aranya
szívében van elrejtve egész szíve abból
van Kovács. E sorok írójának ismé-
telen volt alkalmá találkoznia a Nyitra-
egyházmegye új főpásztorával. Modorával
nem leereszkedik, hanem magához fel-
emeli a társadalmilag nálánál lejjebb ál-
lókat. Nyájas kedélyének egész melegét
sugározza mindazokra, akiknek közelébe
jutni szerencsésnek van. Előrehaladott kora
dacára főpásztori tevékenységében fár-
adhatlan, olyan mint a gyertyaszál, midőn
másoknak világít, önmagát emészti fel.
Eddigi anyagilag szerény javadalmában,
erőjét meghaladó módon istápolta az ügy-
fogyottakat. Jótékonyágából a csaska
hír csak elvétve lesett el egy-egy mor-
zsát, de ezen a téren is olyan volt, mint
a gyógyfórrásokat merítő leányok, kik
midőn másoknak egészségét mozdítják
elő, önmagok halványak és betegesek
lesznek.

Bende Imre az egykori újvidéki plé-
bános „de benedictione Dei“ címmel apátá
lön kinevezve. Ez alkalommal szívünk
legmélyebb kívánjuk neki, hogy az „Isten
áldásáról“ nevezett egykori apát, Isten
áldásáról nevezett püspöke legyen híve-
inek. - Roskoványi jótékony nyomdo-
kait követni igen nehéz, de ha avatott

kezek vezeték terjedelmes fekvősegeit,
Bendének ez nem lesz lehetetlen.

Bende Imreben kiváló egyházi szó-
nokot fog nyerni a megye. Harminc év-
nél több mult, hogy a székesegyház szó-
székén püspök nem fordult meg. A szó-
noklat szép feladatát a kathedrálisban
ugyis legalább két évtized óta nem az
Ur rendes munkásai végezték. Bende már
mint újvidéki lelkész nagy szónok hírében
állott, mely tulajdona, - mint az a be-
cses hegedű, minél korosabb, annál zen-
getesebb, - évek mulva csak nyert elő-
nyében, a püspöki tekintély zománcot is
lehelt rá.

Elhagyott falusi iskoláink, melyek-
nek nagy tanító-mestere Bende Imre,
amely nagy szükségök vagyon az új fő-
pásztor látogatására, ép oly örömmel és
sővargással várják. - A nyitrai társad-
almi élet, melynek kétségkívül gócpontja
lesz az új egyházfejedelem, alig várja,
hogy őt magának tekinthesse. - Legyen
meggyőződve a távolban is, hogy nem csak
a királyi kinevezés, nem csak a római
praecónisatio, hanem éppen atyai szere-
tetének élető heve az, mely csakhamar
meg fogja hódítani fiainak szívét, ha már
azt eddig is meg nem hódította. Az el-
árvult egyházmegye várya várja a tavaszt,
mely a kikérettel az új főpásztor meg-
hozza körébe. Addig is és azontul is
Isten áldása kísérje minden lépteit, Isten
áldása lebegjen intézkedéseink!

Bécsből a következő sorokat vesszük:
Bécs, 1893. jan. 9.

Éppen akkor, midőn a hírlapok még
a legjelentesebb híreket hozták a nyitrai
püspöki szék betöltéséről s egyik a
másikon titlennel akart a „jól értesült-
ség“ dolgában, f. hó 7-én d. e. 11-12.
a bécsi nunciaturánál már végbement a
nyitrai egyházmegye új főpásztorának,
mtgós Bende Imre püspök úrnak cano-
nicus processusa, a hitvallás és az eskü
letétele. Tanukul szerepeltek nagys. Win-
ter Ágoston kanonok és pazmaneumi h.
rektor és főt. Hetey pazmaneumi lelki-
gazgató urak. - A nunciüs ő exca, -
ki igen kegyesen fogadta a püspök urat,
- az ünnepélyes ténykedés után ren-
dkívül szívélyesen társalgott vele; s a tisz-
teletére rendezte lakomán, melyben ő
mltgán kívül a nevezett két tanu, msgr

Giovannini nunciüsi titkár s ő mltgának
egyik udvari papja volt jelen, - a nunci-
üs oly kordialis és oly meleg hangon
tartott pohárköszöntőt mondott ő méltó-
ságára, hogy a jelenlevők meglátva hall-
gatták. Bende püspök úr erre a pápa
ő szentségére, a királyra és a nunciüsra
mondott remek pohárköszöntőket, oly ver-
vevel és oly ékes latinsággal, hogy mind-
nyájan el voltak ragadtatva s a nunciüs
nem győzte eléggé dicsérni ő mltgá ékes-
szólását és klasszikus latinságát.

Ő Felsége a király előtt az eskü-
letétel ma, jan. 9-én d. e. 10 óra előtt
történt, melynél a kormány részéről gróf
Csáky Albin vallás- és közoktatásügyi
minister és Szalay Imre min. tanácsos
voitak jelen. Az eskü letétele után ő
Felsége audiencián fogadta ő mltgát.

A besztercebányai egyházmegye an-
gyali jószívűségü s érdeműs püspökének
nyitrai püspökké való kinevezetése tehát
immár fait accompli. Szívvel gratulálunk
a nyitrai egyházmegyének az új főpász-
torhoz, Roskoványi méltó utódjához, kib-
en a hívek és a papság gondos és szerető
átját, az elhagyottak és árvák kegyes
vigasztalót és gyámolítót, a szegények
bőkezü jótévőt fognak nyerni. Ragyogó
erényei mint főpap, mint hazafi és em-
berbarát egyaránt oly osztatlan közsze-
retetet fognak kivívni számára Nyitrán
is, milyennel Besztercebányán környez-
ték. Beszédjében az az elenállhatatlan
varázs, az a leereszkedő és szívélyes
módot, melyet rangkülönbség nélkül min-
denki iránt tanusit, első pillanatra lebi-
lincsel mindenkit s örök tisztelőjévé és
lekötelezettjévé teszi mindazokat, kik
nála megfordulni, vagy vele legalább né-
hány szót váltani szerencsésnek lehetnek;
mert Bende püspök urat ismerni, tisz-
telni és szeretni - egy. S azért, amely
nagy Nyitra nyeresége, oly roppant Besz-
tercebányája vesztesége. Valóban felices
Nitriensis, qui talem et tantum habere
meruerunt Praesulem.

Eljen nesztöri éveket s kísérje az
Ég kegyelme áldásos működését! -i -f.

A polgári házasságról.

(D.) Ismét szólnok róla, mert köteles-
ségünk róla beszélni. Olyan ugyanis ez a
most közbeszéd tárgyat képező polgári há-

zasság, mint a szenzációs hír. Valaki szárnya
ereszti, sokan utána mondják s minél töb-
ben beszéltek el, annál inkább elváltozik,
ugy hogy végtére nehéz megmondani, miben
is áll a dolog, mi történt tulajdonképpen?

A polgári házasság is valami új do-
log ránk nézve, társadalmunk csak híreből
ismeri azt, s hogy a kormány programjába
tűzte, általános lett az érdeklődés iránta, az
ismeretlen intézmény iránt. Mindenki fog-
lalkozik vele a maga módja szerint. Egyik
is, másik is kérdezi: miben különbözik az
egyházi házasságtól, közjogunk által ismert
ezen intézménytől? - a társadalomra elő-
nyösebb-e ennél? - gyakorlati kivitele a
hitelk érvényesülését kockáztatja-e? - s
mi oka lehetett a kormánynak, hogy a pol-
gári házasságot programjába felvette?

Mindannyi kérdések ezek, a melyekre
feleletet keres a hazafi, ki hazája jól kon-
szolidált institucióira féltékeny, mivel a ta-
pasztalásból tudja, hogy selten kommt was
Besseres nach és nem is illik egy komoly
nemzethez institucióit könnyelműen bolgatni;
feleletet keres a vallásához ragaszkodó pol-
gár, mivel annak a tanait és intézményeit
sértheteleneknek tartja. Azért mintegy önk-
ént támad bennünk mindnyájunkban a kér-
des; mi különös változása a körülmények-
nek alhatott be, hogy most egyszerre az
egyházi házasságot a polgárral keljen fel-
cserélni?

Hogy az eszmék ezen kérdések körül
nem tisztázódtak meg egészen, sőt minden-
felé jökora fogalomzavar észlelhető, az a do-
log természetében rejlik. Minden új kérdés
ilyen, hát még a polg. házasság, a melynek
kellő méltatása annyit hittani, történelmi,
jogi ismeretet tételez fel!

Olvasóinknak tartozunk tehát azzal,
hogy ennek az égető napi kérdésnek a rész-
letes megismertetésével foglalkozzunk.

Tesszük pedig ezt különös tekintettel
a helybeli magyar lap fejtegetésére, mely a
polgári házasságnak hazánkba való behoza-
tatást cél- és időszerűnek gondolja, míg mi
éppen ellenkezőleg vagyunk meggyőződve.

A polgári házasságnak ilyen fejtege-
tése alkalmat fog nyújtani az olvasókön-
zésnek a pro és contra érvek mérlegelésére
s ez által az eszmék tisztázására, a mi a
vidéki sajtónak is egyik nemes feladatát
képezi.

Az első kérdés, mely a polgári ház-
ságnak napirendre tűzésénél természetse-
rűleg támad, az, mi indította kormányunkat
arra, hogy most egyszerre és váratlanul a
polgári házasság behozatalát programjába
felvette?

Ugy mondták az országházban s a sajtó
is utána ismétli, hogy „kormányunk pro-
gramjában kitézte a polgári házasság és
anyakönyvelés behozatalát, mert az elkeres-
tetési kérdésből kielestül, minden irányban
feszélyező politikai helyzet másképen nem
orvosolható“.

TÁRCA.

Az ördög anyósa.

(Andaluziai mondá.)

Andaluzia egyik falujában élt egy öreg
és szerföltöt rüt özvegy. Günynéven Holo-
fernes nének neveztek s a falu aprósága
futásnak eredt, mihelyt a távolból meglát-
tak. - Pamphila nevű leányával sok boszu-
sága volt. Lusta s a munkára hasznavehet-
len lény volt ez, ki egész áldott nap szívesen
túrta a korholást. Ha feleselő anyjának szí-
dalmai egyik fulén behatoltak, annál bizto-
sabbban szelnek boesatotta azokat a másikon;
de a falu legényeit mindig szívesen látta egy
kis találkára.

Egy alkalommal meglepte a zsembes
mama, amint ép az ablakon át egy csinos
legényvel jelek által beszélgetett. De abban
a pillanatban már sebesen táncolt a sóprő,
melyet Holofernes néni markában tartott,
leányának a hátán. „Várj te semmirekellő,
majd megtanítalak szerelmeskedni! Csontjai-
dat zúzó össze!“

- De hiszen férjhez akarok menni!
- Mit mondasz, férjhez menni? Vaj-
jon mebolondultál? mig en élek, addig férj-
hez ugyan nem megy.

- De hát miért nem? Hiszen te is
férjhez mentél, meg a nagyanyám is.
- Bizonyyára, de megbántam, mert
ily alávaló szörnyet szültem, mint te vagy.

De jól jegyezd meg magadnak, hogy dacára
annak hogy én is, anyám is, meg nagyanyám
is férjhez ment, sohasem fogom azt megtúrni,
hogy te ugyanazt tegyed, ezt jól véd a ko-
ponyádba.

Ilyen s hasonló civodásokban éltek nap-

jaikat az anya s leánya, csak az anya min-
dig mogorvább, leánya pedig mindig szerel-
mesebb lett. A viszony közöttük napról-napra
rosszabbra fordult, úgy hogy Holofernes néni
összeszött ajka haragjában átokra fakadt:
Adja az ég, hogy az ördög vigyen feleségül
teged.

Nem sokára ezután akadt Pamphila
számára egy vőlegény; ifjú, csinos és gazdag
volt, úgy hogy különbet kívánni sem lehet-
ett volna. A mogorva anyának ellenállása
le volt győzve s így megtétettek a lakoda-
lonhoz való előkészületek az anyósuk időn-
kinti szifközödsái dacára is. De az embe-
reknek általános bangulata az előkelő vőle-
gényvel szemben csakhamar változott, tul-
ságosan barátságosnak s alkalmazkodónak
találták. Holofernes néni is tartozkodással
nézte a fiatal embert, s minél tovább szem-
lélte őt, annál gyanakvóbb lett. Homályosan
visszaemlékezett kimondhatlan aggodalommal
ama átokra, melyet egykor leányára szört.

Végre megjött az esküvő napja. A esa-
lár s fortélyos asszony gyanuja eloszlata-
sára pompás tervet kavcsolt. Mielőtt az új
házaspár visszavonult, leányát félrehívta s
megparancsolá neki, hogy szobája ablakát s
ajtáját jól zárja el, s minden hasadékat jól
tömjön be, csupán a kuleslyukat hagyja
nyitva. - Aztán végy egy megszentelt pal-
maágat, s ezzel verd férjedet mindaddig, mig
nem mondom, hogy elég. Ez minden lako-
dalomnál szokás, - erősítette leánya előtt.

Pamphila engedelmesskedett anyjának.
Az ablakot s az ajtót jól bezárta, minden hasadékat a kulesly-
ukat kivéve, jól betömött. Aztán kezébe vevé
a megszentelt palmaágat, s kezdé útni vő-
legényét. De alig pillantotta meg ez a meg-
szentelt ágat, futásnak eredt, s mivel minden
hasadékat jól betömve talált, a kuleslyukon

kelle keresztül menekülnie. - Csakugyan
maga az ördög volt a vőlegény.

Eljött, hogy az anyának leánya ellen
szort átkát hasznára fordítsa. De a cselső-
vényes ördög Holofernes néni emberére
talált. Alig, hogy a kuleslyukon áthatolt, s
szerencsét kívánt önmagának, hogy alkalmat-
lan szorultságából menekült, egy üvegben
találta magát, melyet anyósa kívülről a kules-
lyukhoz tartott, s mihelyt belejutott, erősen
bedugaszolt.

Kényelmetlen lakás volt ez az új vő-
legénynek; a szegény ördög eleinte könyör-
gesre fogta a dolgot, s a leggyengédebb ki-
fejezésekkel kérte az öveget, hogy boesassa
szabadon. Minden lehetőt igert, de baszta-
lan. Szemei elé állította az igazságtalansá-
got, melyet ellene elkövetett, midőn őt min-
den jog s alkotmánydatta személyes szabadság
ellenére fogságba ejtette; utóbb fenyegető-
zött, de szintén hasztalan.

Holofernes néniel mindeme csefőgás
süket fültre talált; elvitte az öveget a
pyrenéi hegylébe, s ott egy egyedül álló
magas hegy ormára helyezte el. Ott hagyta
az ördögöt s diadalittasan távozott haza.
Tíz éven keresztül maradt az ördög ezen
elhagyott börtön szuk falai közt. Mily hol-
dog egy évtized volt ez! Mindenki meglege-
dedetten élt, csak saját ügyeivel foglalko-
zott, a máséba nem avatkozott, Semmi lopás,
semmi rablás, semmi igazságtalanság. A bört-
önök kiürültek, a birak szabadságra mentek,
az ügyvedeknek nem volt dolguk, s chenhaltak.

De sajnos, eme boldog időszak nem
tartott soká! Egy katona szabadságra boesátatott,
s éppen ama hegyen át, melynek ormán a
végzeteljes üveg volt, sietett faluja felé. A
csesúra érkezve, fenylene látott valamit a
nap sugaraiban; megpillantotta az öveget,

kezebe vevé azt, s legnagyobb bámulatára
meglátta abban az ördögöt, ki hosszas fog-
sága, bójtölése s leginkább boszusága miatt,
melyet nyelnie kellett, összeszáradt mint
egy aszalt szilva.

Milyen kis emberke lehet ebben az
üvegben? - gondola magában.
- En vagyok ama szellem, ki a világ
javításával foglalkozom, válaszolt az ördög,
a katona gondolatait eltalálva. Egy anyósuk
gonoszsága már tíz éven át fogva tart ezen
üvegben. Szabadíts ki hős bajnok! Jutalmul
igérek neked mindent, amit csak kívánsz.

- Kivánon a katonaságtól való sza-
badon boesattatásomat - válaszolt a katona,
amélkül hogy soka törté volna fejet.
- Megkapod - mondá az ördög, csak
nyisd ki mielőbb az öveget.

A katona nyitogatni kezdé az öveget,
de ebből pokoli bűz áramlott ki, mely fejét
kábitá. Rögtön elzárta azt ismét, s hatalmas
esapással az üveg nyakába melytő a dugót,
mialatt az üveg nyakán kifelé tolokodó ördög
füleit beesipte, úgy hogy ez fájdalomtól
s dühtől ordított.

- Mit csinálsz te nyomorult földi fé-
reg, - mondá - hisz te gonoszabb vagy
egy anyósúnál.

Ejnye, - mondá a katona - de na-
gyon érzékeny vagy, felszabadításodhoz még
egy másik feltételt kötik, mert látom, hogy
a szolgálat, melyet neked tenni kívánon,
sokkal nagyobb jutalmat érdemel.
- Hat mit kívánsz meg? - kérde az
ördög.
- Felszabadításodért vétságdíjúl nap-
ponkint egy tallért követelek éltém végül.
- De nekem nincs pénzem te kapzsi
gazember, Belzebubra az ördögök fejedel-
mére esküszöm, nincs pénzem.
- Ah jól tudom - mondá a ravasz

Ez az indokolás a kormány eljárásának kettőt foglal magában, azt először, hogy a polgári házasság behozatalának szándéka az elkeresztelési kérdés kapcsán merült fel és másodsor, hogy úgy került fel az, mint az elkeresztelési kérdés által támasztott és feszélyező politikai helyzet egyedüli orvossága.

Ezerint a polgári házasság behozatala a jelenlegi politikai helyzet előzetesétől követelményeként volna tekintendő.

S éppen ebben rejlik az indokolás ereje: ez az állítás az, mely közelebbi megvilágításra szorul.

Mert az az egy tagadhatatlan, hogy a kormány csakugyan a keresztelési rendelet folytán jutott a polgári házasság gondolatára. Csak hogy az megint más kérdés, vajon ez az átmenet egyikről a másikra, a febr. rendeletről a polgári házasságra, helyesen történt-e? — s így vajon az elkeresztelési kérdésből kielestült, feszélyező politikai helyzetet csak a polg. házasság által orvosolható-e?

Ha ez utóbbi eset állna, akkor a kormány igazolva van, átmenete az elkeresztelési kérdésről a polg. házasságra csakugyan politikai szükséglet és senki őt ezen lépéseért nem vádholhatja.

Ha ellenben ez az átmenete helytelen volt, amennyiben az 1868. évi LIII. t.-c. 12. §-a és a polg. házasság között semmi összefüggés nem található s így az elkeresztelési kérdésből kielestült politikai helyzet a polg. házasság által, ha az be is hozatnék, nem orvosolható, hanem azután is orvosolhatónak maradna: akkor a kormány lépése igazolva nincs, akkor a polg. házasság politikai szükségletet nem képez, tehát annak a programmba történit felvétele nincs indokolva.

Ez a quaestio facti, mely iránt igen könnyen tisztába jöhettünk.

A dolgok menete a kormány új programja fele ez volt. Csáky miniszter 1890. febr. 26-án kiadta az u. n. elkeresztelési rendeletet, a melyben előírta, hogy a vegyesházasságokból származó gyermekek a szülők vallását — nemők szerint — követni tartoznak s e szerint anyakönyveztesse nek is. Ha pedig a szülők közületére oly lelkes keresztelnie meg a gyermeket, akihez az a rendelet szerint nem tartozhatik, akkor ez a keresztelő lelkes a gyermekről bizonylatot köteles küldeni azon lelkeshez, aki a gyermek neme szerinti és a rendelet által előírt vallásnak a lelkipásztora, s ez vezesse be anyakönyvebe a gyermeket.

A katolikusok tiltakoztak ezen intézkedés ellen, mert először sérti a szülők jogát gyermekeik felett; azután a prot. hitelvélbe ütközik, mely szerint a prot. egyház csak felelőtt, egyenlő hittel bíró ember lehet tagja, a csecsemő pedig csak akkor, ha a szülők a prot. egyházhoz szántak; mivel pedig a kérdéses esetekben a szülők ellenkezőleg határoznak, az ilyen csecsemő a prot. anyakönyvebe semmi címen sem tartozhatik; — végre mert a rendelet a 68. évi LIII. t.-c. 12. §-át olyképpen magyarázza, amint azt hozatala idején senki sem magyarázta.

Azért a rendelet visszavonását és a 68-iki 12. §. a szülők szabad elhatározása szerinti régi magyarázatának fentartását kívánták.

Ismeretes, mily küzdelem támadt ebből. A rendeletet sem a kath., sem a prot. lelkesek meg nem tartották; a különbség csak abban állott, hogy a kath. lelkesek perbe és árverés alá kerültek, míg a perkédő prot. lelkesek a bizonylat helyett napidijakat kaptak.

Perekből akármennyi volt, csak a bizonylatokat nem adták át, sőt a megfellebe-

zett belügyminiszter végzéseivel a februári rendeletet ezen tulajdonképeni céljától teljesen elütötte.

Végre harmadfeleli huza-vona után a kormány meggondolta magát és miután a rendelet fentartására sokáig kereste az expedienst, arra az elhatározásra jutott, hogy a 68-iki 12. §-t hatályon kívül helyezi, de a protestánsoknak aequivalenst ad a paragrafusért — a polgári házasságban. Mint tudjuk Szapáry bukása részben ezzel függött össze.

Igy került a polgári házasság, mint az LIII. t.-c. 12. §-ának aequivalense felszünre, a múlt évi novemberben. Ha amazt törülni kell, mert rossz törvény, úgy gondolták: akkor a protestánsok kielégítésére behozzuk a polgári házasságot.

A katolikusok ismét figyelmeztettek a kormányt, hogy ez az elhatározása is ismét helytelen, mint a februári rendelet. Azt mondták, hogy azt a februári rendeletet a 68-iki t.-cikkkel együtt, mert a szülőknek gyermekeik feletti jogát sérti és a hitelvek, nevezetesen a protestáns hitelvek szempontjából sem hajtható végre, mint rossz törvényt *omniagiéert* kell törülni, azért valami kompenzáció senkinek sem járhat.

De hát Tisza Kálmán nasznagyoskodott a szabadelvű körben a terv mellett, kivált míg Szapáry Beesben járt és megharkott és kimondták, hogy a protestánsokat a 12-iki §-ért kompenzálni kell a polgári házassággal.

Wekerle, az új kormányelnök, programjában kimondta: „Ezen a házassági jogra vonatkozó törvényes intézkedések (a polg. házasság behozatala) által az 1868. LIII. t.-cikknek abbéli rendelkezései, melyek a szülöket azon jogoknak, hogy gyermekeik vallási hovatartozása iránt rendelkezeshessenek, jelenleg akadályozzák, hatályon kívül helyezetteti fognak.”

Ezzel a kormány elismerte azt, hogy a 68-iki 12. §. rossz, olyan, melyet hatályon kívül kell helyezni: de azért mégis kell érte aequivalens, s az legyen a polgári házasság. Furesza jogász logika volt ez, amelynek bukfeleire nagy képpel most már azt mondják, hogy a politikai helyzet olyan feszélyező, hogy az másképp, mint a polgári házasság által, nem is orvosolható. Valóban igaz volt Renannak, mikor azt írta, hogy sokszor a legnagyobb ügyek a legrosszabb érvekkel döntetnek el.

A politikai helyzet a jelen esetben ugyanis nem kíván egyebet, mint a 68. évi LIII. t.-c. 12. §-ának hatályon kívül helyezését a febr. rendelettel együtt, mert egyképpen sérti a kath. és prot. vallású szülőt; mert a kath. és a prot. hitelvekkel egyképpen ellenkezik. A polgári házassággal ehhez az egész kérdéshez semmi köze, csak olyan erőtellett logika hozta azt vele szoba, mintha azt mondanam: sarkokban a bot, tehát esni fog.

Hogy nem helytelenül beszélünk, midőn az eddig előadottak alapján egyszerűen tagadjuk, mintha a polgári házasság behozatala politikai szükségletnek volna mondandó — igazolják ezt a dédelgetett protestánsok magok.

Amint ezek ugyanis a kormány jóakarata felett csak kissé gondolkodtak, azonnal elment a kedvük a polgári házasságtól és minden aequivalenstől.

A múlt évi decemberben tartott luth. zsinat kimondta: az 1868. LIII. t.-cikkhez feltétlenül ragaszkodunk s annak fenállását nem tartjuk a polgári házasság behozatalától függővé tehetőnek. És a zsinat jegyzője, Szešlo Kornél a „Pester Lloyd“ dec. 7-iki számában fejtegette, hogy „a protestánsok a

polgári házasságot ezen t.-cikkért kompenzációt el nem fogadják.”

Erdekes világításba helyeztek a kormány logikáját a meginterwiewolt protestáns egyházfőknél a „Budapesti Hírlap“ január 5-iki számában közölt nyilatkozatai is. Szász Károly szerint: „Követelni, a polgári házasságot a protestánsok sem követelik s nincs is rá, egyházi szempontból, szükségük O a 68-iki törvény rendelkezését módosítani nem hajlandó se polgári házassággal és anyakönyvezéssel, se anélkül; egyébként is ezek között az összefüggést sohogy képes megalátni.“ Baltik az egyházi házasság mellett van. Teutsch szerint: a polgári házasság meg fogja bontani a polgárok felekezeti bekejét. Ferencz József nem hiszi, hogy a mi népünk a polgári házasságra meg legyen érve.

Ezek a nyilatkozatok teljesen ellenkezőt jelentik annak, amit a kormány programjában a protestánsok miatt felállított; már pedig azt mondják, hogy Magyarországot a protestánsok ellen kormányozni nem lehet.

Nyilvánvaló tehát ezekből állításom, hogy a kormány átmenete a 68-iki t.-cikk-ről a polgári házasságra helytelen, hogy tehát nincs is indokolva a kormány terve a polgári házasság behozatala iránt. Ez az új bekeze nem vezet, mert az elkeresztelési kérdés a polgári házasságtól teljesen független.

Végre tehát az, aki a polgári házasságot, mint az elkeresztelési kérdés folytán felmerült politikai szükségletet állítja a közönység elé. A polgári házasságra az országnak semmi szüksége nincs. Ami házassági bajok itt-ott előfordulnak, azok egészen más módon lesznek orvosolandók.

Ami pedig most szükséges, az a 68-iki törvény revizója a szülők szabad elhatározási joga értelmében, amint ezt Magyarország hercegprímása a múlt évi július 4-én a főrendiházban javasolta. Ez felel meg egyedül a bevetett vallások hitelveinek és a szülők jogának, megfelel a protestánsok hitelvi jogosult igényeinek is. Pedig ennek a kielegítéséről van most szó s nem másról.

Kormányunk is erre lesz kénytelen visszaterüni s ha nem, a polgári házassággal együtt ő is bukhatik.

A nagytapolesányi ütközet.

* Rendkívül tanulságos választás volt ez! Azt tanultuk belőle, hogy nekünk a parlamentarizmus nem való; hogy a mi népünk még mindig szellemi robotosa az uraságnak, s a jobbajóság felszabadítása csak a munkakényszert szüntetete be. Azt tanultunk, hogy pénz és ödelmes, szemfényvesztés többet érnek, mint az elv. s végre tanultunk, hogy nem jó a megyével újat huzni, ha valaki fellel haladni akar. Vesse jól ez utolsót szívebe mindenki, a ki minden áron emelkedni óhajt.

A jelöltek mind a harman óriási erőmefeszítéseket tettek, hogy ügyüket diadalra juttassák. Sőt tán többet tettek, mint a mennyit higgadt körülmények között tanácsos volt tenni, mert formaliter megették egymást, mint a — miavai medvek.

Reank, kik a párt és személyharcon kívül állottunk, azt a benyomást tette a választás, hogy itt, mint másutt is, legnagyobb részt nem elvszentségtől függ, hanem mint a tekepályánál, aki több babot tudott ejteni, az a győzelem; mert a mi népünk meg politikai harcokra értelen, jatszi lapdjává lesz az ügyes vezetőknél.

Már vasárnap jan. 8-án gyűjtötte össze mind a három párt embereit. A Komlóssyak

az illető plebániák udvarain gyűltek össze a választást megelőző estén; a plebanos urak ügyeltek, hogy „a kiket reájuk bíztak, azokból egyet sem veszítsenek el.“ — A Szulyovszky-párt választói és választottai Tavarnokon Stummer báró majorságán gyűltek össze, mintegy 1200-an, és a báró megmutatta, hogy takarékos csak akkor tud lenni, ha jökédvő, ellenkezőleg ha haragszik, két kezével szörja a pénzt. — Dr. Rudnyánszky Béla pártja tudja Isten valahol Attrakon zárta el hermetice szavazóit, hogy ne ártsen nekik a hideg s az ellenfel kortese.

Reggel aztán megkezdődött az összegyűjtött tromfok kijátszása 20 foknyi hideg mellett. A Rudnyánszky-párt a „Korona“ vendéglőben ütötte fel főhadí szállását. A tisztos külsejű haz előtt úgy zsi bongtak a piros tollas választók, mint szép május nap reggelén a rajzó mehek kasuk nyílásánál. Meglátszott rajtuk, hogy legtöbben vannak. Az uri osztály nagyobb része Rudnyánszky pártján volt s ugy össze voltak zsu folva a Korona egyik termében, mint a hollandi hordóban a beszózott hering. Bent cigányzene lelkesítette az elleneket, míg kin ködmön és szür-egyenruhába bujt paraszt muzikusok vígan fújták Strauss egyik walterét.

A Komlóssy-párt a plebánia jobb oldalán szabad ég alatt felállította, csak egy kis koresma állott rendelkezésükre, mindazáltal nagy kitartással típörtak a havat. Mikor e sorok írója a kordonon átlépett, a tot muzikusok rázendítettek az „Isten áldd meg a magyart“, ami nagy lelkesedésre gyullasztották a nagyrészt magyarajku választókat.

A Szulyovszkyak a gyögyszárt előtti tágasabb téren szinten víg zene mellett planiroztak Tapolesány város vastag hóréteggel fedett utcáit. De nagyobb része el volt zárva a szem előtt. Stummer báró meglepetésben akarta részesíteni ellenfeleit; és tény, hogy meg is lepte. Ugyanezt tette dr. Komlóssy is, ki póttartalekát a plebánian tartotta esatakészen. Az udvar, a kapualja, a folyosók, minden szoba telve volt választóval. A hóvá benyitottal, mindenütt szavazó, még tán a kalyhánykban is.

Delután négy óra volt, midőn e sorok írója a választás színhelyére érkezett. Elenk csoportok hevesen gesztikulálva lepték el a templom terét. Körül az utcákon számtalan szán búslakodott elhagyottan, még a befogottlovak is nemzeti színű pántlikával felpiperözve dideregtek, sörényökre gazdag fehér gyöngyöket fűzőt a deres zuzmára. Minden második házon egy-egy mozdulatlan függő zaszló némán jelezte, hogy itt dr. Rudnyánszky vagy dr. Komlóssy szavazója szól. Egy leheletszerű légtáramlat kevés, de annyi sem verődött az életlen lobogókba.

Annál elenkebb volt az élet a piacon. Gulákba rakott Manlicherek, körülöttek ögelgő bakák lábakkal folyton változtak, meglátszott rajtuk, hogy őket nem melegiti a választás heve. A pozsonyi 72. sz. Dávid-gyázogred ket százada volt ez — Deled hús-zárok táncoltatták pruzskók paripáikat a csikorgó havon; mind szemem szedetett barna magyar gyerekek a 6. sz. Fürstenberg-lovasvezred egy eskadronja.

A harsogó muzikaszó mellett a boronyuját hátán cípelő baka is tánera kerekedett az ott ácsorgó dézsahölgyekkel. A tiszt latta, mosolygott egyet, s hagyta, hiszen a katonának könnyebűlestet szerez és az aerárnak semmibe sem kerül.

Delelőtt még Komlóssynak állott fel-lebb. Emberei viharos lelkesedéssel vonultak be a piacra.

Delelőtt 11 órakor következöleg ütött a pulzus:

Rudnyánszky	77.
Komlóssy	127.
Szulyovszky	2.

Hogy Szulyovszky-Stummer ellen milyen fogást tanusított a megyei kormánypart, kitetszik abból, hogy választóinak megzavarására fellépett Szulyovszky Gusztávtól, egy nyitrai ügyvedet, a ki, megjegyzendő, az egész választás folyamán egyetlen egy szavazatot sem kapott. Az egész hecc csak azért került színre, hogy Szulyovszky Dezső embereit a különböző keresztnev által zavarba hozzák, ami meg is történt. A visszastatitott 136 szavazat közül 121 Szulyovszkyé volt.

Delután 1 órakor a két első jetekegy emelkedést mutat, míg Stummer partfogoltja mindig hátul van. Ekkor az erőmérő a következő fokokat mutatta:

Rudnyánszky	180.
Komlóssy	176.
Szulyovszky	65.

Ez időponttól kezdve Rudnyánszky folyton az első helyet foglalja el; 2 órakor 274 szavazattal paritásban tartják egymást Komlóssyval; Szulyovszkyról általános lesz a meggyözödes, hogy pótválasztás alá nem kerül Zold tollas emberei csak ritka csoportokban mutatkozhatnak, a lelkesesed köztök — a nagy hideg mellett — nem feltűnő.

Nem hiányoznak a választási urnák mellől egyes pikáns jelenetek sem, pl. midőn megjelen szavazni Stummer Agost báró, Tarnóczy Gusztáv — a ki vele te-tu pajts — szükségesnek tartja megkérdézni, „hogy hivják“. — Az ősz Benkő bácsinak, a mi zityavitezőnknek még más kételyei is vannak, mintha csak valami nemes paripáról volna a szó, azt kérdezi hány éves? míg az elnök konstatalja, hogy a beirt 65 év „megfelelő látszik“. — Már csak azt vártuk, hogy szemelyazonosságának megállapítása végett Tarnóczy ur oda szól a tavarnoki bíröhoz: Kde

katona — ez csak olyan ürügy, s te alku-dozni akarsz velem.

— Mivel nem hiszek neked, — mondá az ördög, — hát igérem neked, hogy anyi pénzt fogsz keresni, amennyit csak akarsz, csak bocsáss ki, bocsáss ki az ördög nevében.

— Lassan, csak lassacsán, nem olyan sürgős. Jól van, kibocsátlak, de megfogom farkodat, s el nem bocsátom, míg igéreted nem teljesíted. Ha bele nem egyezel, maradhat az üvegben s várakozhatol míg más valaki jó.

— Nem bízol bennem te szemtelen fickó? — kérde megbotránkozva az ördög.

— De nem ám! — válaszola a katona, biztos csak biztos.

— De hogy fogadhatnam el feltétele-det, hogy farkomat tartsad, hisz ez méltó-ságot megsejti, ebbe soha sem egyezhetem.

— Jó, akkor elmegyek. Jó mulatást!

— Jó mulatást! kívánt az ördög is gnyulodva. De midőn látta, hogy a katona valóban távozik, vadul hanykolódott az üvegben s hangosan rimánkodva hívta őt vissza.

— Jöjj vissza edes barátom, kialtá — jöjj vissza; szabadíts ki e borzasztó hely-zetből, s aztán ha akarod farkomnál, vagy ha jobban tetszik, orromnál fogva tarthatsz, csak bocsáss ki ez atkozott üvegből! — ostoba trefákat annak idején majd megbosz-ulom — gondolta magában, s ha büntetéképen Holofernes néni nem szerethetném meg zamódra anyósunk, úgy velem fogsz egni a pokolban, ami körülbelül époly fájdalom és kellemetlen.

Az ördög alázatos kérelmére visszafordult a katona s kihúzta a dugót az üvegből. Az ördög kisorsrant, de elővigyázó sza-badítója szerencsésen megkapta farkánál, s erősen tartotta, dacára az ördög kétségbeesett erőlködésének.

Most mindkétten a királyi udvar felé tartottak, elül az ördög, utána a katona, az ördög farkát erősen tartva.

Midőn ők megérkeztek, az ördög a következő ajánlatot tette szabadítójának: En a király leányát megszállom, kit atyja mód-felett szeret. Nagy fájdalomokat fogok neki okozni, úgy hogy semmifele orvos ki nem gyógyíthatja. Azután megjelenés te, s meg-ígéred, hogy naponkinti egy tallérrért meg fogod gyógyítani. En a király leányát elha-gyom, és leszámoltunk egymással.

Minden úgy történt, amint azt az ördög megígérte. A király leánya megbetege-dett, s a katona az ő meggyógyításáért meg-kapta a naponkinti tallert. De a ravasz anda-luziai ismét megfogta az ördögöt farkánál s midőn ez a jövőre ilyenemü udvariasságot kékért magának, azt válaszola a katona, hogy e nyomorult taller nincs arányban azon szolgálathoz, melyet neki tett, s már csak magas méltóságához illő, hogy hókezübbnek mutassa magát.

Az ördög titokban dühöngve jó arcot vágott a gonosz játékhöz s monda: — Rajta hát te kártható gyermek! menjünk a ná-polyi királyi udvarba, s ismeteljék meg egy-szer ugyanazt, másként nem lévén kielégít-hető kárpóttságod.

Minden úgy történt, mint első ízben.

A nápolyi királyleány halálos göresök-ben vonaglott, senki sem tudta meggyógyí-tani, habár a legbirnevesebb orvosokat hív-ták is hozzá. Akkor az andaluziai a megs-zemorodott király elé lépett, s megígérte neki nagy jutalom fejében leánya meggyó-gyítását. A király elfogadta szolgálátát, de azon feltétellel, hogy ha a királyleányt három napon belül meg nem gyógyítja, vak-merőségeért az akasztófára kerül. Biztos lévén az eredményről, semmi ellenvétet nem

tett az andaluziai. De az ördög hallott e melegezéséről. Hah! gondolta magában, most ütött a boszu órája. E gondolatra örömeben vígan fickándozott, a királyleánynak ezáltal oly fájdalomokat okozva, hogy ez hangosan feljajdult, s más orvost kívánt. Másnap ugyanaz történt.

Az andaluziai elég ravasz volt belátni azt, hogy az ördög valami esínyt akar el-követni s őt az akasztófára juttatni. De azért nem veszte fejt. Megjött a harmadik nap, a királyleány fájdalmi mindinkább nö-vekedtek. A király palotája előtt már emeltek egy bitófát. Midőn az állítólagos anda-luziai orvos a királyleány szobájába lépett, fájdalmi oly nagyok lettek, hogy e kuruzsló és esaló elítávlitástát követelte.

Ez azonban nyugodtan maradt ott, és csak néhány pillanatnyi türelmet kért meg. Erre kiment, s a király leányának nevében megparancsolta, hogy a város összes harang-jait szólaltassák meg.

Midőn a királyleány betegszobájába ismét visszaérkezett, kiváncsian s gnyulo-dva kérdezte tőle az ördög ki meg a ha-lálal is jobban utálja a templom harang-jainak szavát, hogy melyik szentnek a ked-veert harangoznak annyit?

„Harangoznak — válaszola az anda-luziai — mert a te anyósod érkezik ide, aki az én ohajomra rögtön útra kelt.“

Alig hallotta az ördög, hogy anyósa érkezik oda, óriási félelem szállotta meg, s elhagyta sietve a király leányát, annyira felt az — anyósól.

A ravasz andaluziai rászedte az ördögöt s a királyleány meggyógyításáért gazda-gon jutalmazta meg őt a király.

Fernan Caballero után ford. Sarkány.

Atlag egy napra 110 beteg esett, ami tekintve, hogy a kórház csak 105 fekhelyel bír, annak állandó túltöltöttségéről tesz tanusítást, és nagyon is indokolta teszi a terjedelmesebb és immár hosszú vadudat után épülő felbontó új kórház felállítását.

Lopás. Gyepes János börtönörkhöz f. hó 10-től 11-ére virradóra egy ismeretlen tolvaj a lakásba betört s ott talált ág- és ruhaneműt magával vitt. A rendőrség nyomozza.

Rendőri hírek. Skoricza László sarluskai gazdembernek Zahorák János nevű cseléde több tárgy elvitelét után elsőkötött. A nyitrai rendőrség elfogta. — Ugyanecsk elfogta Ruzsicska Albertet, a rendőrség előtt már ismeretes tolvajt, éppen akkor, midőn az általa lopott tárgyon tudadni akart.

Vegyes hírek.

A miavai kir. járásbírósnál elhalálozás folytán megüresedett telekkönyvvezetői állás betöltésére a m. kir. igazságügyi minisztérium által 5925. sz. rendeletével két heti pályázati határidő nyitottatott.

Halálozás. Folyó hó 10-én meghalt Feketeházy Domonkos vág-selvény birtokos. Holt tetemei f. hó 12-én d. u. 3 órakor a vág-selvényi sírkertben örök nyugalomra helyezték el. — Fogadják a család őszinte részvételt a pótolhatatlan veszteség fölötti fájdalommal.

Az érsekújvári új híd. mint lapunkok írják, már megpróbálták a szakértők, s mi sem hiányzik, hogy a forgalomnak átadásuk, csak az, hogy a megye alispánja mikorra tüzi ki az átadási időt. Remélhetőleg pár nap alatt megtörténik. Mikor a híd a kiküldött bizottság vizsgálta, úgy találták, hogy *másfél milliméter szűlt a rajta levő próba-súly alatt.*

Missiók. Érsekújvár városával szomszédos községekben a karácsonyi sz. ünnepek előtt és után, több helyütt missiókat tartottak a tisz. Lazarista-atyák. Így Naszvadon, Surány és Bánkeszén. F. hó 14-én pedig Érsekújvárra jönnek nagys. Fabian János címz. kanonok-plebanos meghívása folytán és vasárnap kezdik meg aldásos működésüket, hogy egy heten át a város kath. híveinek lelki szükségletére legyenek. Harom Lazarista-atyja fog jönni, úgy mint a szónoklatairól híres Medics, Koppi, és az egykori, javadalmáról és méltóságáról leköszönt esztergomi kanonok, ő szentegyházi prelatusa. *Lollók József* atyák. Ohajtjuk, hogy bősiker koronázza aldásos működésüket.

Szilveszter-estély Privigyén. A privigyéi kaszinó gyűpontja a közéletnek s igen szép sikereket ért el már több ízben a társadalmi élet terén. Szilveszter napján estélyt rendezett, mely összekötötte a jötekonytságot a széppel s mulattatóval. Az estély négy részről állott. Megnyitotta az estélyt a helybéli jötekkönyv-nőgyűlet által rendezett ruhakiosztás, mely több szorgalmas s jó magaviseletű leány-nővendéket ruházott fel karácsonyi ajándékképpen. Jutalmazza a jötekkönyv-hölgyeket az az öröknőnyű, mely ott csillogott a halás leányok szemében. A második részt szavalatok s felolvasások kepezték. A szavalatok oly sikeresek voltak, hogy nem tudjuk, vajjon *Fáy Edéné* urónéknak nyujtsunk-e oda az elő-eg babéraját, ki egy monologot adott elő oly elragadó bajjal, vagy *Rudnay Nóra* kisasszonynak, ki egy költeményt szavalt el az igazi értes hangján. Legjobbán itelt a nagyszámú közönség, mely az úrhölgyeket egyformán halmozta el tetszésnyilatkozataival. Az estély e részének egyik fenyypontja volt *Somogyi Gyula* urnak felolvasása, ki nem egyszer szerzett már kellemes estét a privigyéi publikumnak humoros felolvasásaival. A felolvasa is folytonos derűtszegen tartotta a közönséget, mely jóízű kacagással s sürű tetszés nyilatkozataival egyikezett meghallalú a kapott élvezetet. Osztokozott a sikerben *Szabvány Ödön* ur, ki saját költeményeiből szavalt el egy párt hatással. A 3-dik részt a tombola kepezte, mely folytonos élénk jó kedven tartotta a közönséget s szép eredménnyel záródott.

Közgazdaság

Allami menék. A nyitraibajnai mentelpheli meneknek az egyes fedezett állomásokra való szétosztása folyó évi január hó 24-én fog Nyitra-Bajnán megtartatni. Felhivjuk az érdekelteknek szives figyelmükbe.

Egyéves menecikók vásárlására felhivtatnak azon mentelajdonosok, kiknek birtokában legalább is négy jó származású, erős csontú, szabályos testalkatú, egyéves menecikó van s azokat az államnak eladni kívánják, hogy ebbeli szándékukat, a helynek, ahol a csikók állanak, valamint a csikók származásának, magasságának, színének és árának pontos megjelölésével a földmívelésügyi m. kir. minisztériumhoz benyujtandó s 50 krajczáros helyeggel ellátott írásbeli nyilatkozatban legkésőbb február hó 1-ig bejelenteni sziveskedjenek. — mivel az ezen határidőn túl érkező bejelentések figyelembe vételni nem fognak.

Szőlővesszők szállítása. A földmívelési miniszter 10/1893. sz. rendeletével megjelölte azon vármegyeket, melyek területére szállítási igazolványok nélkül vihettek szőlővesszők és használt szőlőkarok. Megyénk bele van vonva az engedély alá a következő községek kivételével: Assakürt, Bodog, Csab, Csitar, Geszte, Kjs Lápás, Pográny, Sarluka, Szill, Ujlaska, Üzbeq, Sempthe, Barsvármegyében a következő községek vannak kivéve: Keresztur, Kis-Apáti, Kis-Tapolesány, Zsitva-Kenéz, Aha, Nagy-Vezekény, Szeuce, Tajnitsári, Tild. Trencsenvármegye egész területe szabadalmazott.

Törvényeszéki csarnok.

Poszonyi kir. ítélő-tábla által elintézett perek.
2761. 16297. Meszaros István és társának. — Orisko Alajos és társai elleni birtokperben. — az 1-5-ös bírósg ítélete helybenhagyva.

A nyitrai kir. törvényesék mint váltóbírósg által elintézett perek.
6235. Dr. Sonnenfeld Bernátnak. — Marmorstein Krausz Netti ellen 78 frt 69 kros perben. — felperesnek a fősökü megítélve.
9766. Hofherr és Schrantz cégnak. — Péteri Mór ellen 850 frtos perben. — a 4315. számú végzés hatályon kívül helyezve és felperes ideelőlti keresetével elutasítva.
12395. Wild Simonnak. — Hrotka József és tsa ellen 71 frt 89 kr iránti perben. — alpereseknek a fősökü megítélve.
12780. Smisek Andrásnak. — Tomovics Vendel és Teréz ellen 70 frtos perben. — som. végzés hatályon kívül helyezve, felperes keresetével elutasítva.
13165. és 15877. Gasparovics Annának. — Malagyi András ellen 85 frtos perben. — 6548 sz. som. végzés joghatályában fentartva.

13292. Nyitrai iparbanknak. — Schönfeld Bernáth örökösai ellen 600 frtos váltóperben. — felperes keresetének hely adva.
13833. Tóssék Konstanciának. — Névény József és t. ellen 300 frtos váltóperben. — felperes keresetének hely adva.
13847. Weisz Adolfnak. — Halko József ellen, 14 frt 60 kros perben. — alperesnek fősökü megítélve.
14517. Özy. Szponni Andrásnénak. — Kalmár Énok ellen 500 frtos perben. — a sommás végzés joghatályában fentartva.

14899. Galgóczi takarékpénztárnak. — Michálik Mihály és t. ellen 41 frtos váltóperben. — felperes keresetének hely adva.
15045. Nyitrai takarékpénztárnak. — Ifj. Birly Lajos és neje Keleny Zsuzsanna ellen 10500 frtos váltóperben. — felperes keresetének 1-5-ös rendű alperes ellenében hely adva, II-6-6-6-6 rendű irányában támasztott keresetével elutasítva.
15054. Klein Zsigmondnak. — Mikus Marton ellen 120 frt iránt. — felperes keresetének hely adva.
15102. Toscano Rzsónak. — Rudnyánszky József ellen 1500 frt iránt. — felperesnek a poteskü megítélve.

15857. Nyitrai népbanknak. — Löwy Jakab ellen 30 frt 52 kr iránt. — alperesnek a fősökü megítélve.
15963. Ugyannak. — Jurik Pál ellen 88 frt iránt, alperesnek a fősökü megítélve.
15964. Valasek Pálnak. — Janicsék Lőrincz és t. ellen 300 frtos perben. — felperes keresetének hely adva.
15973. Goldstein Dávidnak. — Krizan József, Sáfár Rozália ellen 22 frt 70 kros perben. — alperesnek a fősökü megítélve.
16196. Nyitrai kereskedelmi-és hitelintézetnek. — Czilling János ellen 115 frtos váltóperben. alperesnek a fősökü megítélve.

16201. Ugyannak. — Czilling János ellen 110 f. f. f. váltó perben. — alperesnek a fősökü megítélve.
16252. Nyitrai népbanknak. — Krizan Rozália ellen 50 frt iránti váltóperben. alperesnek a fősökü megítélve.
16493. Érsekújvári tak. pénztárnak. — Krizan Rozália ellen 25 frtos váltóperben. — alperesnek a fősökü megítélve.

Telefon.

Gáspár Lajos Longschamps. Szives küldeményét lapunk zártakor vettük, s át adjuk a „Bács”-nak, aki velünk együtt reméli, hogy onben „Bács” No. 2-á cégér alatt hatalmas versenytársra akad.

Imre. Bovalt; máskor is. Mit csinál az árvasszék?

„Simplex.” Önnék mesteri tolla van, Michel Angelo vésőjének kár faragásni játék-levesszkákat — fátalóval. — Discretionkra mindig számíthat.

Hlavara. Mult számunka elkésve érkezett, mivel „befujta az utat a hó...”

Privigyére. Olvasta Andersen meséjét, hol a tenger királynoje két Argo-kagyló által vont sajkán vitorláztat a hullámokon? A privigyéi posta-karriolt is ilyen kagylópár, csigapár vonhatta, hogy jan 2-áról kelt és belégyezett levelét csak 13-án vették kezünköz.

Póstyénbe. Kösönjük szives sorait, máskor is körjük.

Publ. Terentius. Az ígért szép szó.
Bors. A szerkesztőnek nincs nagyobb tiramusa, mint a — metropolis (metteur en page). Ez csak két dimenziót ismer, t. i. széltében és hosszában s ha a lapban ez a tér be van töltve, akkor igrálmalt nem ismer. — Tehát csak a jövő számban.

Felelős szerkesztő: **dr. Toth János.**
Kiadó és laptulajdonos: **Huszár István.**

„Az egyház Éjszak-Amerikában”
valláspolitikai tanulmány, jobbara angol-amerikai források után írta **dr. Toth János.** 12 nagy 8. r. nyomtatott iv. Ára 1 frt 20 kr. **Kapható a kiadó Dr. KISS JÁNOS-nál Budapest, IV. Lővész-utca 13. sz.**

Meghívás.
A Nyitrai Népbank
mint részvenytársaság
1893. évi január hó 29-én d. e. 10 órakor saját 176/1. szamu házaban

XXIV. RENDES ÉVI KÖZGYŰLEST
tart, melyre a t. e. részvényesek tisztelettel meghívattak.

Napirend:
1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása és a nyeresémi felosztása.
4. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság felmentése.
5. Az igazgatóság indítványai.
6. A 31. § értelmében netán benyujtott indítványok tárgyalása.
7. A szavazatszedő és a jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság megválasztása.
8. Ot igazgatóság tag megválasztása.

Figyelmeztetés!
A mérleg és a felügyelő-bizottság jelentése az intézet helyiségeben a jogosultak által megtekinthetők

Alapszabályok kivonata:
6. § Közgyűlesen való megjelenésre és szavazati joggal csak azon részvényes bur, ki az előző év végével, mint ilyen a részvénykönyvekben beírva volt és ha ezen részvényes a megtartandó közgyűlés előtt elismervény mellett az intézetnél letéteményesve lettek

Ezen elismervények egyuttal belépti jegyül szolgálak
29. § Közgyűlések alkalmával egyaránt minden részvényesnek egy szavazata van egy részvény után a 6. § értelmében, mindazonáltal 10 szavazatnál többet egyik egyleti tag sem összpontosíthat magában, akár saját nevében, akár mint megbízott.

Férjek, szülök nem szükségesek külön meghatalmazást, gyámok azonban kinevezési okmányukat elomutatni tartoznak.

A szavazási meghatalmazásnak városhatóságilag hitelesítettnek kell lennie.
Társulatok és jogi személyek jogosult előjáróik (képviselőik) által gyakorolják a szavazati jogot.

31. § Oly tárgyak, melyek a meghívásban nem említettek, vagy oly önálló indítványok, melyek legalább 8 nappal a közgyűlés előtt az igazgató-tanács-hoz írásban kellőleg indokolva be nem adattak, a közgyűlésen nem tárgyalhatók.

Kelt Nyitra, 1893. évi január hó 10-én.
Dr. Pachner Antal, igazgató.

Árverési hirdetményi kivonat.

A miavai kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a miavai r. kath. egyház pénztára végrehajtatának **Puchard szül. Pattermand Jozefina** végrehajtatási szenedő elleni 200 frt tokekevelés és járuléksainak kielégítése iránti végrehajtatási ügyében a nyitrai kir. törvényesék a miavai kir. járásbírósg területén levő. Miava község határában fekvő a miavai 253. sz. tjkben Djurocska János (Rorát) és Puchard szül. Pattermand Jozefina tulajdonul vezetett:

a) I. 1-2. sor. 252. ösz. szellérházra 416 frt. a miavai 254. sz. tjkben Puchard István, Puchard János és Puchard szül. Pattermand Jozefina nevén irt:

b) + 1. sor. 2869. bsz. szántóra 12 frt, és a miavai 5664. sz. tjkönyben Puchard István és neje szül. Palanek Krisztina és Puchard sz. Pattermand Jozefina nevén irt:

c) I. 1-2. sor 253. ösz. sz. szellérházra 168 frtban ezennel megállapított kiküiltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1893. évi február hó 10. napján délelőtti 9 órakor Miaván** a tkvi hatóság íktató hivatalában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküiltási áron aul is eladhatni fognak.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok beszerárának 10% készpénzben, vagy az 1881. L. X. t. c. 42. § ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-6 3333. sz. a. kelt igazságügyi-minisztéri rendelet 8. § ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküiltött kezehez letenni, avagy az 1881. L. X. t. c. 170. § a értelmében a banatpenzének a bíróság elolleges elhelyezéséről kiállított szabályszeri elismervényét átszolgáltatni

Miaván, 1892. évi november hó 30. napján.
A miavai kir. bíróság mint tkvi hatóság

Pálka,
kir. albiró

P. h.

A Nyitrai Népbank mint részvenytársaság XXIV. üzlet-kimutatása 1892-ik évről.

Mérleg-számla.	
V agyon.	
Pénzállomány	16072-76
Készpénz	33697-50
Személyhiteili váltók	370848-14
Jelzálogilag biztosított váltók	96456-85
Betáblázott kötvények	347943-90
Hátralekos kamatok	3025-76
Butorzat	531-71
Elöllegek és banatpenzek	5872-51
Értékpapírok	29809-90
Ingatlanok: a) 516 sz. nyitrai ház	27500-—
„ b) 176 „ székház	27500-—
„ c) 462 „ nyitrai ház	7003-—
„ d) üzbehgi birtok	—
	919635-80

Teher.	
Részvénytóke	100000-—
Betétek	631460-56
Tókesített kamatok	15125-07
Tartaléktóke	8074-29
Átmeneti kamatok	6809-31
Folyó számlák	1153-01
Visszeszámítási váltók	137915-69
10% tókekamatadó	1527-94
Nyeremény	17589-90
	9196-580

Nyer-veszt-számla.	
Tartozik.	
Folyó kamatok	438-93
Tókesített kamatok	30079-95
Visszeszámítási kamatok	7994-92
Kezelesi költségek	5898-88
10% tókekamatadó	3051-93
Butorvánás	66-60
Adó	3703-61
Igazgatóság és felügyelőség illetménye	153-75
Perkoltségek és kamatterítések	457-93
Házak tartartási költsége	201-82
Nyeremény	17589-90
	71018-22

Követel.	
Kamatok és díjak	65001-38
Lak-és hasznobérek	2493-26
Hátralekos kamatok	3025-76
Értékpapírok árfolyamkülönbozete	192-91
Szelvény beváltásából	304-91
	71018-22

Paschek Viktor, Gutvill Adolf, Raskó Timó, pénztárnok, könyvelők.

Dr. Pachner Antal, igazgató.

Jelen forgalmi kimutatást, mérleget és nyeresz-számlát az alólírott felügyelő-bizottság megvizsgálta és az üzleti könyvekkel összeegyeztetve, azt azokkal minden kitételében megegyezőnek találta.

Kelt Nyitra, 1893. évi január hó 10-én.
Gisser Gyula. Held Viktor. Seeber Vince.

Mindenemű műtrágya.

A magas kormány kezdeményezése folytán 3,000,000 frt alaptőkével alapított

Hungária műtrágya-, kén-sav- és vegyi ipar részvény-társaság

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kén-savval feltárt, elismert kitanó minőségű műtrágyait: **csontliszt-, spodium-, ammoniak és ásványi superphosfatokat, párolt csontlisztet,**

THOMAS-SALAKOT,

chilislalétromot, kén-savas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: **szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát** és mindenemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltetnek. — Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: **VI., Váci-körút 21. sz.** (Iparudvar), hvá a levelek és megrendelések intezendők. —

Telefon-szám 882.

5. 4-52.

Thomas-Salak.